

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolara

Novi naročniki na posiljanje
naročnino ne nakaznici.

Oglas se zaračunava po
porabljenem prostoru in siet
1 mm visok ter 55 mm
širok prosti za enkrat 2 K
za večkrat ponoviti.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica štev. 6/1.
Telefon štev. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka velja 1'60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znak. — Dopisi naj se branijo —
Rokopisi se ne vračajo.

Položaj se čisti. Vladne krize ne bo.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Ministrski predsednik Pašić je danes poslal načelniku demokratskega kluba Ljubi Davidoviču pismo kot odgovor na njegove zahteve, izražene v njegovem pismu z dne 23. t. m. Ministrski predsednik izjavlja v tem odgovoru, da načeloma sprejema načela demokratskega kluba, pristavlja pa, da se vsa ta vprašanja ne morejo rešiti v zvezi s sporazumom z muslimani, ampak da se bo kasneje o njih razpravljalo. — Demokratski klub se je danes dopoldne sestel in je razpravljalo o vsebini Pašićevega odgovora.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Politični položaj, ki je bil še včeraj precej zamočan, se je vsled odgovora ministrskega predsednika Pašića na Davidovičovo pismo recejzjasnil. V kuluarjih zbornice sodijo, da bo prišlo do sporazuma in da ne pride do vladne krize.

LDU, Beograd, 25. marca. Povsem verjetno je, da se danes odpravi nesporazumjenje, ki je nastalo med demokrati in radikalci, ker je »Demokratija« objavila pismo Ljube Davidoviča in pa nesporazumjenje, ki je nastalo vsled stališča demokratskega kluba v vprašanju sporazuma z muslimani. Ministrski predsednik Nikola Pašić je včeraj prejel pismo, v katerem izraža Ljuba Davidovič svoje obžalovanje, da se je pismo objavilo.

LDU, Beograd, 25. marca. Na snočnjem seji ministrskega sveta se je razpravljalo o tem, na kakšen način bi se razjasnil sedanji politični položaj. Vsi člani kabineta so naglasili potrebo, da se ta nesporazum poravnava, in da se čimprej reši vprašanje ustave. Ministrski predsednik Pašić je izjavil, da bo kot šef radikalne stranke odgovoril Ljubi Davidoviču na njegovo pismo. Izjavil je glede tega pisma, da bo vlada vpoštevala v svojem delovnem programu zahteve demokratov glede invalidov in ohih, ki so trpeli vsled vojne ter glede zahtev po podpiranju poljedelstva in obrli. Te zahteve pa se ne smejo spravljati v zvezi s sporazumom, ki je sklenjen z muslimani.

Anarhija v Italiji še vedno traja. Boji med fašisti in socijalisti. Mornarska stavka v Trstu.

Benetke, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Tukaj je nenadoma izbruhnila stavka vseh občinskih nameščenov. V Bodrige so kmetije-uporniki napadli avtomobil s karabinierji in začeli nanje streljati. Več vojakov je mrtvih. Kmetje so osvobodili dva legitimista, ki so ju aretirali karabinierji. V vsem okraju Adrie je močno legitimistično gibanje. Kmetje so zažgali pet veleposestev in postrelili vsi živino. Napadli so požarne brambe in vojake s strelji in jih pregnali.

Trst, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Izbruhnila je stavka pomorščakov, vsled česar počiva vseh pomorski promet.

Milan, 25. marca. (Izvirno poročilo.) V mnogih krajih Gornje Italije so izbruhnili novi nemiri. Razvili so se pravcati boji med fašisti in socijalisti. Drug drugemu so si razdejali in zažigali domove. Povsod je mnogo mrtvih in ranjenih. Dne 23. tm. so v Milanu v vseh tvornicah delavci začeli s pasivno resistenco. Ponovno je prišlo do spopadov, padale so bombe in povzročale žrtve in delale velikansko škodo. Električna železnica je na enem mestu pretrgana. Natančno število mrtvih še ni ugotovljeno.

LDU Milan, 24. marca, ob 16. Pri bombnem atentatu je bilo ubitih 15 oseb. Število pa bo vsekakor višje, ker je večina od 100 poškodovancev težko ranjena. Gledališče je znotraj in zunaj močno poškodovano. Skoro isti čas kakor pred gledališčem je eksplodirala bomba pred mestno elektrarno. K sreči ni bilo škode.

muslimani. Tudi vlada teh zahtev od strani demokratov na noben način ne sprejme tako, kot nekak ultimatum.

LDU, Beograd, 25. marca. Danes dopoldne je imel Demokratski klub sejo, na kateri se je razpravljalo o tem, kaj naj se odgovori ministrskemu predsedniku Pašiću. Parlamentarni krogi so prepričani, da bo danes prišlo do sporazuma in da bo danes ukaz o imenovanju novih ministrv predložen regentu v podpis.

LDU, Beograd, 24. marca. Danes dopoldne je imel demokratski klub sejo, na kateri je razpravljalo o novem položaju, ki je nastal radi objave pisma demokratskega kluba, poslanega min. predsedniku Nikoli Pašiću. Na tej seji ni došlo do razbistrenja vsega položaja. Razprava je bila odgojena na jutrišnjo sejo. Obstoji upanje, da se bo zadeva rešila mirnim putem.

Včeraj je min. predsednik Nikola Pašić razpravljal z zastopniki jugoslovanske muslimanske organizacije in slovenske samostojne kmetijske stranke. Poslanca dr. Spaho in Pucelj sta izrazila svojo nezadovoljnost radi vzemljenosti političnega položaja. V parlamentarnih krogih se trdi, da se je dr. Spaho izrazil napram prijateljem, da more radi tega priti do uklenjenja sporazuma.

LDU, Beograd, 24. marca. Danes je radikalni klub razpravljalo o pismu demokratskega kluba, poslanega vladi. V razpravi so sodelovali Nikola Pašić, dr. Velizar Janković, dr. Marko Trifković in dr. Milan Srskić. Klub je popolnoma odobril stališče Nikole Pašića in mu dal prošne roke. Min. predsednik Nikola Pašić bo odgovoril predsedniku demokratskega kluba Ljubi Davidoviču s pismom, v katerem bo obrazložil svoje mišljenje. Minister dr. Velizar Janković je ob tej priliki poudarjal, da se mora na vsak način vzdržati sporazum, sklenjen z velikimi žrtvami za čimprejšnji sprejem ustave. V istem smislu je govoril tudi minister dr. Marko Trifković. Dr. Milan Srskić je istotako izrazil mnenje, da je treba delati za sporazum z demokratimi.

LDU Milan, 24. marca. Kakor poročajo iz Bologne, je bila pri imoli vržena na železniško progo bomba, ki je povzročila precej škode. Druga bomba je bila vržena v bližini imenovanega kraja na tovorni vlak. Promet proti jugu je ustavljen. Brzojavne in telefonske zveze so pretrgane.

Kakor poročajo listi, so se v San Giorgio di Lamollina spopadli fašisti in socialisti. Fašisti so zapalili delavsko zbornico: dva socialisti sta mrtva, več je ranjenih. Tudi iz drugih krajev v obližju javljajo izgrede. V Medeju so usmrtili dve osebi in jih več ranili. V pokrajini Paviji so se fašisti zavzeli za delavljne kmete in ustanavljajo ženske garde.

LDU Milan, 25. marca. Malatesta je prenehal z gladovno stavko. Poleg drugih je policija aretirala mladega moža, ki je takoj po atentatu hotel uiti iz bližine gledališča »Diana«. Dosedaj so našli 17 mrtvih in 93 ranjenih.

LDU Rim, 24. marca. Listi poročajo iz Florence: Komunistična skupina je vdrla v železarnice San Giovanni Val d'Arno. Prvi inženirji in drugi tehniki so se postavili v bran. Pri tem je bil en inženir ubit. Morala je nastopiti policija, ki je več ljudi aretirala.

LDU Perugia, 24. marca. Pri patriotični manifestaciji je bil ranjen fašist po strelu iz puške. Njegov tovariš so vdrl v Delavski dom in ga razdejali. Potem so razobesili na mestni hiši narodno zastavo in zahtevali demisijsko socialnodemokratskega občinskega oblastva.

Nemiri v Nemčiji. Vlada zmaguje.

Berlin, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Iz Eislebna poročajo: Policijske čete so dobile premoč in obvladajo položaj. Njihovo število znaša 800 mož. Vse osebe, ki ne stanujejo v mestu so se morale na ukaz vlade odstraniti. — Mnogo poslopj v mestu je poškodovanih. Ugotovilo se je mnogo žrtv. Trenotno se je v mestu vnel nov boj. Na merodajnih mestih upajo, da bodo mogli vzpostaviti mir do Velike noči ali vsaj takoj po praznikih. Kakor javljajo, imajo policisti 7 mrtvih in 11 ranjenih, uporniki pa 30 do 40 mrtvih in ranjenih.

LDU Berlin, 24. marca. Tudi v Berlinu so poizkusili komunisti ustaviti delo v nekaterih podjetjih. Malo število brezposelnih je vdrl v tovarno Ludovika Loewja in je skušalo pregovoriti delavstvo k stavki. Odit so pa morali, ne da bi kaj opravili. Ker je obstojala nevarnost, da se tovarna nasilno zasede, jo je tvrdka zaprla. Komunisti napadajo policijske uradnike.

LDU Berlin, 25. marca. V Berlinu ni bilo nobenih nadaljnjih izgrediv, vendar je redarstvo odredilo vse potrebno, da bi takoj moglo zatreti eventualne nemire.

LDU Magdeburg, 24. marca. Višji predsednik je danes opoldne prejel poročilo, da se boji v pobunjenih ozemljih nadaljujejo. Povsod se ple ni in požiga. Večina socialističnih voditeljev je radi groženj pobegnila iz Eislebna. Komunisti v Eislebnu razpolagajo s 40 strojnimi in 8 do 10.000 puškami. Gibanje vodijo tuji elementi.

LDU Eisleben, 24. marca. Po srditih bojih, ki divjajo od včeraj, se je policija znatno ojačila. Ob 14. so se pojavile na cesti prve policijske patrrole, ki so v kratkem času razgnale ljudi. Pri vходу, ki vodi v mesto od Halleja, so postavile rdeče čete barikade, ki pa niso tvorile bistvene ovire. Kraji vzhodno od Eislebna so po poročilu lista »Eislebner Stadtblatt« prosti rdečih tolp. Kolodvor je bil iztrgan komunistom in zaseden po policiji. Ta čas se vrše boji še okoli ljudske šole, v kateri so nastanjeni nekateri oddetki policije. Sicer vlada povsod mir.

LDU Eisleben, 25. marca. Zasebni telefonski promet je od snoči naprej prekinjen.

IZBRUH VOJNE MED GRČIJO IN TURČIJO.

LDU Atene, 25. marca. Poveljnik čet na smirenski fronti javlja začetek grškega napada v odseku Ušak. Poveljnik je izjavil, da so letalci ugotovili, da Turki beže v neredu.

LDU Carigrad, 24. marca. Včeraj se je pričela grška ofenziva zoper kemaliste.

POTOVANJE REGENTA ALEKSANDRA.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Danes dopoldne je prestolonaslednik regent Aleksander odpotoval z motornim čolnom v Pančevo, od tam pa z avtomobilom v Vršac. Veliki Bečkerek in Zemun. Zvečer se je povrnil v Beograd.

PRORAČUN BEOGRAJSKE OBČINE.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Občinska uprava je vsem podrejenim oddelkom dala nalog, naj končajo sestavo proračuna za leto 1921. Finančni odsek začne še ta teden svoje delo glede občinskega proračuna.

OBSEDNO STANJE NAD PETROGRADOM UKINJENO.

LDU Moskva, 25. marca. Obsedno stanje nad mestom in okrajem Petrogradom je odpravljeno.

Zvonovi, zvonite...

Velika noč! Kje so leta, ko smo jo doživljali kot brezskrbni otroci v žarkem pomladanskem soncu — ko so še iz vseh lin brneli bronasti zvonovi.

Vojna je segla med pomladansko zvonjenje.

In danes se še nismo opomogli od te vojne, ki nam je mesto semena sejala v zemljo železo in strup in vcepjala v naša srca sebičnost in pohlep po mamoni.

Zopet brne velikonočni zvonovi svojo sladko melodijo in zopet stopa sonce na polja. Ljubezen lije iz vročih žarkov v grudo, ki čaka samo še blagodejnega dežja, da se razbohoti v vsej svoji sili. Kakor silno hrepenenje je njen vonj, kakor ljubezen ki gre aresničenju naproti!

Na naš veliki petek so mu ga obljub-

ljali. In ko mu ga niso dali doživeti njegovi notranji in zunanji sovrazniki, se je narod prebudil iz svojega hrepenenja in stisnil pesti v hotenju.

Enkrat že je doživel naš rod vstajenje, hoče popolno vstajenje — ko bo v svobodi sprejel v svoje naročje svobodno vso vsojo grudo, svobodno vse svoje sinove.

Narod naš je ojeklen v boju in ni česar več se ne plaši; v viharjih se je rodil, v viharjih je obstal in preko vseh viharjev gre k zmagi, k notrajni svoji konsolidaciji in k vstajenju onih svojih sinov, ki jim robstvo še danes ogrinja veliko nedeljo v težke mrake velikega petka.

Pomlad je tu in vstajenje! Solnčni žarki bude v srcu naroda zmagovito melodijo, ki se močneje in veličastneje od bronastih velikonočnih zvonov razlega na lug in na sever: brajle v robstvu tudi dan vašega vstajenja prihaja, je blizu, pride gotovo ker narod naš tako hoče. Ker hočejo tako mlada telesa, ki jih kleže zdrava, mlada in silna mati Zemlja iz nelzstrohnosti sile našega naroda.

Kristus je vstal iz svoje lastne moči. In iz svoje lastne moči bo vstal naš narod. V to moč verujemo in jo krepiamo, ker ta moč nam bo prinesla naše vstajenje.

Delitev Gornje Slezije. Antanta za Poljake.

Dunaj, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Kakor doznava Vaš dopisnik iz zanesljivega antantnega vira, ni več dvoma, da se bo Gornja Slezija delila. V antantnih krogih so trdno odločeni, po uspehih ljudskega glasovanja razdeliti deželo med Nemčijo in Poljsko. Obseg ozemlja, ki ga dobijo Poljaki, še ni natanko določen, vsekakor pa dobijo okrožja Pless in Rybnik.

LDU Pariz, 24. marca. Zbornični odsek za zunanje posle je sklenil pozvati vlado, naj se v interesu gor-

nje-slezijskega prebivalstva in evropskega miru takoj določijo meje v Gornji Sleziji med Nemčijo in Poljsko skladno s versailleskim mirom.

LDU, Opole, 25. marca. Po dosedanjem izidu ljudskega glasovanja v Gornji Sleziji imajo Nemci večino v 683 mestih in krajih, Poljaki pa v 597. Pri tem je treba vpoštevati, da imajo skoraj vsa mesta in večji kraji v glasovalnem ozemlju pretežno nemško večino, dočim so Poljske večine skoraj izključno raztresene po manjših podeželnih občinah.

AVSTRIJSKO-ČEŠKOSLOVAŠKA TRGOVINSKA POGAJANJA.

Dunaj, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Avstrijsko-češkoslovaška trgovinska pogajanja so se danes zaključila na Dunaju. Češkoslovaški delegati odpotujejo jutri v Prago, kjer bodo po praznikih obnovili posvetovanja in se posvetovali o izdelanem načrtu trgovinske pogodbe. S češkoslovaške strani so bili stavljeni protipredlogi. Nato so avstrijski delegati včeraj predložili nove formulacije, nakar bodo odgovorili češkoslovaški zastopniki. Ugotovili bodo skupno, v katerih točkah se predlogi razlikujejo in bodo skušali spraviti nasprotujoča se določila v sklad. Po praznikih se bodo pogajanja nadaljevala v Pragi.

MINISTER DR. KRIZMAN V ZAGREBU.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Minister za agrarno reformo dr. Hinko Krizman je nocoj odpotoval v Zagreb.

AVSTRIJSKI KANCLER O SVOJIH USPEHIH.

Dunaj, 24. marca. (Izvirno poročilo.) Zvezni kancelar dr. Mayr se je nocoj ob pol 11. vrnil z ostalimi člani avstrijske delegacije na Dunaj. Na kolodvoru so ga pričakovali vsi ministri, podkancelar dr. Breisky, policijski predsednik dr. Schoter in drugi višji državni funkcionarji. Napram zastopnikom časopisov je izjavil, da je bil njegov sprejem v Londonu in Parizu zelo prisrčen. Kar se tiče likvidacije Avstro-ogrske banke, je izjavil dr. Mayr, bo antanta zastopala stališče, ki ne bo oškodovalo Avstrije. Anglija in Francija sta pripravljene pomagati Avstriji. Dr. Mayr je izjavil, da je s svojim potovanjem zelo zadovoljen. Avstrija bo dobila premog in kredit. Natančneje bo poročal jutri v glavnem odboru skupščine.

PROTESTANTSKI DUHOVNIKI IZ VOJVODINE V BEOGRADU.

Beograd, 25. marca. (Izvirno poročilo.) Odposlanstvo protestantskih duhovnikov iz Vojvodine in ostalih krajev države je danes posetilo predsedništvo konstituantne in konferiralo o položaju protestantske cerkve v naši državi.

ČASNIKARSKA KONFERENCA NA DUNAJU.

Dunaj, 25. marca. (Izvirno poročilo.) V ministrstvu za zunanje stvari je bila danes konferenca časnikarjev, katere so se udeležili poleg novinarjev zastopniki vseh ministrstev. Sklenilo se je, da bo odslej vsak teden taka časnikarska konferenca, kjer bodo zastopniki vlade podali novinarjem točna poročila o položaju in o drugih aktualnih vprašanjih. Na današnji prvi seji je imel zvezni kancelar dr. Mayr govor, kjer je časnikarje pozdravil in jim obrazložil pomen takih konferenc in zlasti poudarjal njihovo važnost za vse javno življenje, posebno sedaj, ko gre za tako važna vprašanja.

RUSKO-TURŠKA POGODBA.

Helsingfors, 24. marca. (Izvirno poročilo.) Sovjetske oblasti so proglasile nad 16 gubernijsko obsešno stanje. Kakor poročajo »Pravda«, se je med sovjetsko Rusijo in Turčijo sklenila mirovna pogodba. V tej pogodbi se med drugim določa, da ne sme ne Rusija ne Turčija z nobeno tujo silo skleniti pogodb, ki ožrožajo interese Rusije ali Turčije, ne da bi prej upoštevala stališča druge države, ki je podpisala pogodbo. Rusija priznava Carigrad kot glavno mesto Turčije ter njene stare meje ne glede na sevrško mirovno pogodbo. Turčija odstopi Batum Rusiji.

Včeraj, na Veliki petek, so bile vse borze zaprte.

Naročnikom in čitateljem!

Z veseljem lahko konstatiramo, da se naš list čimdalje bolj razširja in da pridobiva vedno več naročnikov. Ima se temu v prvi vrsti zahvaliti svojemu nepristranskemu, objektivnemu poročanju o političnih in dnevnih dogodkih in svoji izborni kvaliteti v strokovnih in gospodarskih vprašanjih. Ravnotako pa stoji naš list vsled svojih dobrih telefonskih zvez s tu- in inozemstvom glede informativnosti na višji žurnalistike in nudi svojim čitateljem vedno točno najnovejšo vest.

Kakoršen je bil list dosedaj, tak ostane kljub obrekovanju konkurenčnih listov tudi za naprej. Motril bo pazno vse pojave v našem političnem in gospodarskem življenju, pod-

piral, kar je dobrega, in grajal, kar je slabega. Njegova vodilna misel bo ostala kakor je bila dosedaj blagor naroda. Ostal bo kakor dosedaj tudi z naprejem zvest ideji ujedinjenja, ideji Jugoslovanstva, ideji Slovanstva.

Vabimo naše čitatelje in naročnike, da zahtevajo naš list v vsakem javnem lokalu in jih prosimo, da ga priporočajo med svojimi sovratniki ter razširjajo tako idejo narodnega ujedinjenja in trezno, objektivno razumevanje naših političnih in gospodarskih razmer v najširše ljudske vrste, kajti le to, ne pa slepo strankarstvo, je pot k boljši bodočnosti, ki vstajenju našega naroda.

Pred obč. volitvami.

V kratkem se bomo nahajali sredi nove volilne borbe. Čez mesec dni se bodo vršile občinske volitve v naših največjih mestih, malo nato tudi po malih mestih ter trgih in naposled v vaških občinah.

Predstojajo občinske volitve bodo zelo zanimive. Volitve v konstituantno so pokazale popolnoma novo politično strukturo Slovenije, povsem različno od predvojnega. Toda že površen pregled takratnih volilnih rezultatov je pokazal, da se nahaja naše politično življenje v velikem preobražanju, in da stanje kakor so ga razkrile volitve, ni prav nič drugega kot — trenutno stanje, ki se lahko že v najbližji prihodnosti temeljito spremeni. Stranke, ki so se pojavile na novo — in z velikim uspehom — ali stare ki so izredno narasle, stoje pred velikim vprašanjem, ali bodo obdržale v svojih vrstah one tisoče nezadovoljnih, ki so iskale v novih političnih formulah — urnega, neposrednega leka svoji sodobni mizeriji.

Konkretno je problem v naslednjem. Ali so si klerikalci s preokretom svoje politike na levo pridobili nazaj nekdanjega terena ali ne. Ali jim bo novejša beograjska taktika, forsirana po doktrinarstvu mlajših voditeljev, doma spretno izrabljana po malo skrupulozni žurnalistiki, koristila na škodo samostojnežem? Ali in v koliko se bo obnesel stavek, da tudi politična moč sama po sebi dela pristaže? Kajti na kmetih so se zadnja leta mnogi držali stare SLS, ker so še živeli v naziranju, da je ona še vedno politično — gospodarsko vladajoča stranka. Koliko je onih, ki bodo šli na drugo politično stran, ko bodo opazili, da je sedaj drugi, ki deli eventualne gospodarske udobnosti.

To pa nam odpira vprašanje, katerih je dandanes več: ali onih, ki so realisti in gredo za močjo, ali onih, ki gredo za fantisti, za utopiščinami obljubami radikalnih gesel. Vemo za enkrat le toliko, da bo prvih tem več, čim več časa bo preteklo po vojni in čim trdnjša bo stabilnost položaja.

Predstojajo občinske volitve pa ne bodo le generalno merilo politične ustaljenosti, marveč bodo pomenile tudi začetek bodoče velike preljudne naših političnih strank. Res, da je tudi delo v konstituenti preljudnja strank. Toda volilec ostane daleč od parlamentarnega bojišča in

kljub vsemu mu je vendarle mogoče dati potvorenja poročila o uspehih in neuspehih dela volilne stranke. Po občinskih volitvah pa bo izbrani mandatarje obdržal doma, v svoji sredi, neposredno pred svojimi očmi. To pa je posebno važno, ker bodo vsled tega občinske volitve zmogovitim strankam naložile ono, za kar ima volilec naše določil največ kritičnega razuma — vršitev gospodarskega dela. Tedaj se bodo vse lepo našemljene besede o silajnih programih razblinile v nič, in ostalo bo le prokleta dolžnost, tu, na licu mesta, v malem primeru pokazati vso veliko sposobnost, ki jo oznanja glorijska radikalnih formul. Volilec pa bo stal v prvih vrstah gledalcev in bo sodil...

Zato smatramo občinske volitve za izredno koristne. V svojih posledicah bodo prinesle ono, kar je predpogoj politične konsolidacije, možnost neposredne kritike, neposredne sodbe.

Na laž postavljena proslava.

S silo bajonetov, z bombami fašistov in z vso močjo vladnega aparata so hoteli prisiliti Italijani naše neodrešene brate, da se udeležijo

Povratak odvedene srbske dece. Ministrstvo za zunanje stvari je podvelo potrebne korake, da bi se iz Bolgarske, Nemčije in Avstrije vrnila naša deca, ki je bila v času okupacije Srbije odvedena iz domovine. Do sedaj je zbranih podatkov o 125 takih otrokih. Vendar pa je njihovo število mnogo večje. Z Madžarsko je, kakor znano, že dosežen sporazum glede vrnitve naše dece, ki se nahaja v Madžarski. Angleški novinar Pyerlin, ki je napisal več člankov v našo korist, je včeraj posetil predsedstvo konstituyente, da se pouči o naših razmerah.

Komunistična zarota na Češkem. Venkovsko poročila iz Uzhoroda: Tukajšnja

policija je zasedila jako razširjeno, državno nevarno propagando komunistov, ki delujejo skupno s komunisti na Češkem. Pri raznih osebah so zaplenili mnogo hujšakojč letakov za brošure, katere so iz Ljubljane poslali v karpatsko Rusijo. Zaradi te propagande so aretirali Milana Horvatha iz Munkačeva in urednika komunistične »Pravde« Mendka.

Čerlin proti Romunji. Ljudski komisar za zunanje stvari Čerlin ugovarja v noči, katero je poslal romunski vladi, da romunske čete ob Dnestru podpirajo belogardistične formacije in zahteva zadoščenje za obstreljevanje Yurute južno od Nohileva po romunski artiljeriji dne 14. tega meseca.

Ali vendar ste prišli po opravljenem. Vaš obraz mi je znan, dasi ne pomnim, kje sva se videla. Za moj posel gred, ne za obraz. Policijski uradnik sem, doktor Molesworth, in prišel sem vas aretirat. Osumljeni ste, da ste umorili Mildred Farlejevo.

Doktor je stal pri mizi. Vzel je ž njega papir, prečital par vrstic, ki jih je bil zapisal nanj, in se nato lahko priklonil detektivu. To je bil ves njegov odgovor na strašno obvestilo.

Ukazano mi je, da vas odvedem v zapor, je nadaljeval Gryce. Toda če želite praj še kaj odrediti —

aneksijskih proslav in da s svojo prisotnostjo lažejo vsemu svetu, da so zadovoljni, da naravnost srečni, z italijanskim državljanstvom. Toda naš Krašovec je trdno vztrajal in vse nasilje ni moglo preprečiti, da ne bi naši ljudje postavili na laž lažke svečanosti in povdarili svojo zvestobo do nas! Stori se to javno in zgovorno, da je bil njihov protest viden vsemu svetu. Evo vam par popisov druge strani svetinje, ki se ji pravi laška aneksijska proslava.

V Pivki je bilo v nedeljo, na dan aneksijske proslave vse naravnost nastlano z belimi, modrimi in rdečimi listki, ki so z neizprosno jasnostjo govorili, da je rapalska pogodba uničena in da pride ura maščevanja.

V Selcah je isti dan plapolala naša slovenska trobojnica in oznanjala, da je tu slovenska zemlja, naj se vrši sto lažljivih aneksijskih proslav. Šele opoldne sta rešila italijanstvo dva civilna detektiva, ki sta snela trobojnico.

V Slavini so nabili karabinerjem na vrata protianeksijske listke, na katerih so mogli čitati laški orožniki med drugim tudi sledeče tuborne resnice: »Si preparano gravi carneficine. L'annessione chiama alla vendetta.« (Pripravlja se grozno mesarsko klanje. Aneksija kriči po maščevanju.)

V Postojni je bil protest našega ljudstva osobito učinkovito izrečen. Postojna je bila preplavljena z listki, ki so se svetili na vsaki hiši. Na Soviču je plapolala trobojnica. Vilharjev spomenik pa je imel okoli postavka slovensko trobojnico, čez glavo pa žalni odznak. Italijani so pozneje prisilili mestnega stražnika Mihavca, da je snel žalni odznak. Ko je izvršil njih povelje, pa so ga zaprli, češ, da je on kriv, ker da ni ponoči zadosti pazil.

Enako je bila vsa Vipava prenapolnjena z listki in po vseh hribih, po vseh dolinah, kamor niti niso prodrli odzvoki laških proslav, so oznanjali naši listki, da za nas aneksija ne obstoji. In celo v samem Trstu, kjer je stotisoč laških zastav oznanjalo aneksijo, je dvestotisoč belih, modrih in rdečih listkov postavilo na laž aneksijsko proslavo.

Vse to po zaslugi naših zvestih bratov, ki so se zopet izkazali več ko vrednim naše zvestobe. Čast jim!

Razna poročila.

Novo mesto, Črnomelj: 14 sadilcev z 43.400 sadikami. Prekmurje: 5 sadilcev z 13.000 sadik. Štajersko glavarstva: Brežice, Celje, Ljutomer, Maribor, Ptuj: 498 sadilcev z 249.400 sadik. Razmeroma največji priliv je došlo iz okr. glavarstev Celje s 132 sadilci in Ptuj s 316 sadilci. Uprava za gojenje tobaka je provizorično slednje urejena: glavno vodstvo in nadzorstvo kulturno — tehnične, fiskalne in administrativne službe je v rokah direktorije tobačne tovarne. Radi intenzivnega nadzorstva tobačnih kultur je pri tovarni poseben referat, ki se bavi z zadevnimi posli za polit. okraje Črnomelj, Novo mesto, Krško, Brežice in Celje. Za politične okraje Konjice, Ljutomer, Maribor, Ptuj in Prekmurje je pa nadzorstvo kulture poverjeno provizoričnemu uradu za gojenje in odkup tobaka v Ptuj. — Vsi prijavitelci za sajenje tobaka so že prejeli dovoljenja in tobakovo seme, da morejo pravočasno posejati seme. Oni prijavitelci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka posev tobaka ne obnesel, morajo to pravočasno javiti direktoriji tobačne tovarne v Ljubljani, da jim po možnosti poskrbi sadik iz rezerv, ki si jih je za take slučaje poskrbela.

ga je zložil in zalepil. Ko je opravil ta posel, je izpregovoril: Zdej sem pripravljen iti z vami. Zanima me le, kam me mislite peljati. Pravite, da sem osumljen umora. Takšna obtožba se mora opirati pač na tehtne razloge, tehtnejše od pomislekov, ki so se morda zbudili komu zoper mene pri nedavni preskavi, drugače bi me bili prijeli že takrat. Teh razlogov ne bom omenjal natančneje, ali, ker nisem storil dejanja, katerega me dolže, je jasno, da me preganjate zgolj na podlagi judičijskega dokaza. Tak dokaz pa ni nikoli nezmotljiv. Velika krivica se mu godi, in za moje bolnike je vaše ravnanje nepopravljiva katastrofa. Vem, da v tej stvari nimate odločilnega glasu, in nočem se prepirati z vami o svoji krivdi ali nekrivdi, pač pa bi vas rad prosil usluge, sklicujoč se na nezasluzeno škodo, ki jo moram trpeti zaradi vas. Prosim vas, da mi dovolite v svoji prisotnosti kratek razgovor z nekom, ki ga moram brezpogojno še videti, preden odidem v zapor.

Kdo je to? je vprašal detektiv. Moj tovariš in znanec, doktor

Prosimo vas pol ure odloga, je odgovoril doktor s trdnim glasom. Tukaj imam namreč slučaj — pri tej besedi se mu je stresel glas; pogledal je spet na papir, ki ga je držal v roki, ter sedel za mizo. Ne prekinjajte me, je dejal, namakaje pero; napraviti moram še nekaj važnih beležk, od katerih zavisi življenje ali smrt uboge ženske.

Le pišite, se je glasil odgovor, klepetati ni moja navada.

In Molesworth je pisal, mirno, zamišljeno, ves zatopljen v svojo stvar; opazovalec pa, ki se je očividno zanimal za vse, je motril medtem steklenice na doktorjevi mizi. »Strup!« je bil napis na eni ali dveh.

Ko je Molesworth opravil svoje pisanje, je vstal z enako prečudno mirnostjo kakor prej ter dal papir Grycu rekoč:

Vam bo to morda nerazumljivo, pač pa lahko čita vsak zdravnik. Stvar je važna, in prosim vas, da mi jo spravite, dokler je ne bom zahteval.

Napisal je še nekaj pisem; vsako je dal detektivu v pregled, preden

bi se dalo z nekoliko dobre volje vsaj deloma preprečiti, kakor se je to storilo v drugih pokrajinah. Tržna cena za goveje meso ostane še naprej 30 K za meso I. vrste, 28 K druge vrste, 24 K III. vrste. Vsled tega so mesarji izjavili, da so prisiljeni ustaviti prodajo. Cena živi teži za dobrega voja 22 K za kg, srednjega 20 K.

Tudi na svinjskem trgu primanjkuje občutno mesa. Ker se slanina slabo kupuje, meso pa močno, je nastalo nepravilno razmerje, ki onemogoča klanje vsled zaostajanja slanine, ker so na razpolago samo hrvaški prašiči. Domači prašiči so na trgu redki. Svinjsko meso I. vrste 32 K za kg, II. vrste 30 K, slanina 46—48 K. Mesarji zahtevajo zvišanje cene za meso in znižanje cene za slanino. Tudi telečjega mesa je primanjkovalo. Cena 24 K I. vrste, 22 K II. vrste. Prekajenega svinjskega mesa je bilo na trgu dovolj. Cena za šunko na trgu 50—52 K za kg, reberca 44—46 K, hrbet 48—50 K.

Sadja, posebno južnega, je v izobilju. Cena za oranže 2—4 K po kvaliteti. Tudi nekaj jabolk in lepih hrušk se dobi na trgu. Importirane karfirole izvrstne kakovosti se živahno kupujejo, 8—25 K za kos po kvaliteti. Rib in žab je bilo v četrtek in petek nekoliko več. Vsled pomanjkanja rib se plačujejo izredno visoke cene. Večinoma se dovažajo bele ribe in posamezne ščuke, boljše blago kupujejo restavracije.

Jajc je bilo pretečeni teden v izobilju po 1.80 K za kos, ker se je nenadoma ustavilo nakupovanje za izvoz. Različne zelenjave dovolj. Moka je padla od 18 K na 17.20—17.50 K kg štev. 0. Kvaliteta je povoljna, najnižje moko je pa te ko dobiti. Glede mleka vlada prejšnja mizerija. V enem slučaju se je našlo celo mleko, ki se je javno prodajalo z 0.3% maščobe, to se pravi, da je vsebovalo mleko komaj eno desetinko normalne vrednosti. Ob današnjem sistemu preskrbe Ljubljane z mlekom ni računati na bistveno izboljšanje. Tudi v higijeničnem oziru vlada skrajna malomarnost. Ljubljana si bo morala tu sama pomagati.

Gojenje tobaka v Sloveniji. Tobakni tovarni v Ljubljani so prispel iz okolišev, kjer se je dovolilo saditi tobak, sledeče prilive: Kranjsko (glavarstva Krško, Novo mesto, Črnomelj): 14 sadilcev z 43.400 sadikami. Prekmurje: 5 sadilcev z 13.000 sadik. Štajersko glavarstva: Brežice, Celje, Ljutomer, Maribor, Ptuj: 498 sadilcev z 249.400 sadik. Razmeroma največji priliv je došlo iz okr. glavarstev Celje s 132 sadilci in Ptuj s 316 sadilci. Uprava za gojenje tobaka je provizorično slednje urejena: glavno vodstvo in nadzorstvo kulturno — tehnične, fiskalne in administrativne službe je v rokah direktorije tobačne tovarne. Radi intenzivnega nadzorstva tobačnih kultur je pri tovarni poseben referat, ki se bavi z zadevnimi posli za polit. okraje Črnomelj, Novo mesto, Krško, Brežice in Celje. Za politične okraje Konjice, Ljutomer, Maribor, Ptuj in Prekmurje je pa nadzorstvo kulture poverjeno provizoričnemu uradu za gojenje in odkup tobaka v Ptuj. — Vsi prijavitelci za sajenje tobaka so že prejeli dovoljenja in tobakovo seme, da morejo pravočasno posejati seme. Oni prijavitelci, katerim bi se iz kateregakoli vzroka posev tobaka ne obnesel, morajo to pravočasno javiti direktoriji tobačne tovarne v Ljubljani, da jim po možnosti poskrbi sadik iz rezerv, ki si jih je za take slučaje poskrbela.

ga je zložil in zalepil. Ko je opravil ta posel, je izpregovoril: Zdej sem pripravljen iti z vami. Zanima me le, kam me mislite peljati. Pravite, da sem osumljen umora. Takšna obtožba se mora opirati pač na tehtne razloge, tehtnejše od pomislekov, ki so se morda zbudili komu zoper mene pri nedavni preskavi, drugače bi me bili prijeli že takrat. Teh razlogov ne bom omenjal natančneje, ali, ker nisem storil dejanja, katerega me dolže, je jasno, da me preganjate zgolj na podlagi judičijskega dokaza. Tak dokaz pa ni nikoli nezmotljiv. Velika krivica se mu godi, in za moje bolnike je vaše ravnanje nepopravljiva katastrofa. Vem, da v tej stvari nimate odločilnega glasu, in nočem se prepirati z vami o svoji krivdi ali nekrivdi, pač pa bi vas rad prosil usluge, sklicujoč se na nezasluzeno škodo, ki jo moram trpeti zaradi vas. Prosim vas, da mi dovolite v svoji prisotnosti kratek razgovor z nekom, ki ga moram brezpogojno še videti, preden odidem v zapor.

Kdo je to? je vprašal detektiv. Moj tovariš in znanec, doktor

Prosimo vas pol ure odloga, je odgovoril doktor s trdnim glasom. Tukaj imam namreč slučaj — pri tej besedi se mu je stresel glas; pogledal je spet na papir, ki ga je držal v roki, ter sedel za mizo. Ne prekinjajte me, je dejal, namakaje pero; napraviti moram še nekaj važnih beležk, od katerih zavisi življenje ali smrt uboge ženske.

Le pišite, se je glasil odgovor, klepetati ni moja navada.

In Molesworth je pisal, mirno, zamišljeno, ves zatopljen v svojo stvar; opazovalec pa, ki se je očividno zanimal za vse, je motril medtem steklenice na doktorjevi mizi. »Strup!« je bil napis na eni ali dveh.

Ko je Molesworth opravil svoje pisanje, je vstal z enako prečudno mirnostjo kakor prej ter dal papir Grycu rekoč:

Vam bo to morda nerazumljivo, pač pa lahko čita vsak zdravnik. Stvar je važna, in prosim vas, da mi jo spravite, dokler je ne bom zahteval.

Napisal je še nekaj pisem; vsako je dal detektivu v pregled, preden

likvidacija Steinbeissove afere. Ministrski svet je znano Steinbeissovo afero šele zdaj končno javno likvidiral. Pogodba z Körnerjevo družbo je razveljavljena in predlog ministra za šume in rude dr. Krizmanja sprejet.

Uprava praharne v Kamniku javlja. Praharna in Kamniku je pričela izdelovati vse vrste dinamona. Konsumenti morejo dobiti vsako količino dinamona za staro ceno 13 dinarjev za kilogram. Nova cena se določi kasneje. Nakup odobri dravska divizija, prejem in plačilo pa se vrši v volnem skladišču Dravske divizije na Ljubljanskem polju v Ljubljani.

Svobodna prodaja svilu ukinjena. V ministrstvu za trgovino in industrijo se izdeluje uredba o državnih svilarnah. V Pančevu, Novem Sadu in Turški Kanizli. Po tej uredbi se bo v naprej izdelana svila prodajala na borzi, ker se je uveljavilo, da je imela država pri svobodni prodaji samo škodo.

Gospodarski stiki med Jugoslavijo in Nemčijo. Kakor poročajo nemški listi, bo odpotoval v kratkem dr. Müller, generalni sekretar nemške gospodarske zveze za Balkan in Orient v Dresdnu, s posebno komiteto nemških industrijalcev in trgovcev na Balkan, da bi pripravil pot za gospodarske stike med Nemčijo in balkanskimi državami, zlasti Jugoslavijo.

Nova tovarna v Ljubljani. G. Josp Puh je zgradil novo tovarnico za izdelavo »Bakula« kot nadomestilo trstja za stene, strope in dr. To je dosedaj v naši državi prva tovarnica te vrste.

Osnovanje tvornice za konzerviranje siliv v Bosni. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo osnovanje in pravila »Prve bosanske fabrike za konzerviranje siliva« v Brčki.

Reguliranje cen moka in kruha v Češkoslovaški. Iz Prage javljajo, da je državni gospodarski svet sprejel resolucijo, da se cene moka in kruha regulirajo tako, da država ne bo več obremenjena z doplačili. V inozemstvu na kredit kupljene količine znašajo tri in pol milijarde kron. Po sedanjih cenah za kruh in moko doplačuje Češkoslovaška mesečno 740 milijonov kron za pokritje diferen med nabavno in predajno ceno.

Boj za delo. »Česke Slovo« javlja, da so radi odpustitve 12.000 delavcev iz 60 metalurških podjetij delavci zasedli tvornice in zahtevali, da se delo nadaljuje. V ministrstvu za socialno politiko je bila konferenca, da se prepreči odpustitev delavcev. V to svrhu se bo vršila čimprej konferenca delodajalcev in strokovnih organizacij s sodelovanjem ministrstva, da se uredijo nove kolektivne pogodbe.

Orientacija nemške trgovine na vzhod. Berlinski dopisnik »Tribune« javlja, da se nemška trgovina v zadnjem času preveč orijentira proti vzhodu. Nemčija hoče dobiti zveze z obmejnimi državami Rusije, da tako omogoči eksport produktov svoje industrije. Ravnotako hoče Nemčija zavarovati možnost konkurence v Rusiji.

Potreba drv v južni Italiji. V južni Italiji, posebno v okolici Barija, kjer je zelo razvita lesna obrt, vlada veliko pomanjkanje lesa. Sedaj se uvaža les iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Avstrije.

Uvoz alkohola v Grško. Grška vlada je dovolila uvoz 10 milijonov litrov alkohola za spirit. Ta alkohol bo prost vseh carinskih pristojbin.

Dobava bolgarskega železniškega materiala iz Francije. Bolgarska vlada je naročila v Franciji 25 lokomotiv in 195 vagonov.

Možnost izvoza petroleja iz Rusije. Z ustvaritvijo sovjetske Georgije bo sovjetska vlada zopet preuredila tamošnje petrolejske vrelce in dvignila njihovo izkoriščevanje. Obstaja tudi možnost petrolejskega izvoza.

Valter Kameron, na 5. cesti, številka —.

Nič na svetu ne bi bilo moglo bolj osupiti Gryca nego to ime v tem trenutku. Čemu ga je tolikanj iznenadilo, bi bil težko povedal, saj je vedel iz Kameronovih lastnih ust, da sta z Molesworthom znana. Toda bilo mu je, kakor bi bila posijala na vso zadevo hipoma nova, nepričakovana luč.

Doktor Kameron je na potovanju, je odgovoril. Ni se še vrnil iz Washingtona, kamor se je bil pel s svojo mlado ženo.

Zdravnikov resni obraz se je zmrčal.

Vseeno ga moram videti, je dejal. Zapornega povelja mi itak še niste pokazali. Smatralte, da sem le pod policijskim nadzorstvom, in peljate se z mano v Washington. Ne boste se kesali! — Nato je dodal, kakor bi sam uvidel nezmisljenost svoje zahteve: Brez dovoljenja svojega predstojnika mi pač ne morete ustreči; peljate me tedaj nemudoma k njemu.

To se lahko zgodi; a povejte mi, česa hočete od doktorja Kameron?

A. K. Green: Nevestina skrivnost. (Dalje.)

Nudila se je prilika, kakršnih je malo v življenju; treba je bilo le, da jo pograbim brez strahu.

V ta odločilni slučaj se je bil zamislil tako globoko, da ni slišal vrat, ko so tiho zaškripala. Gorkota prasketajočega ognja mu je pomagala zasnovati končno veljavni način zdravljenja, ki je pomenil njegovo slavo in življenjski uspeh. Obliče se mu je mahoma razjasnilo in veselo je skočil na noge.

Da, je vzkliknil, zdravilo je treba dati v majhnih, a pogostih davkah. Glavo bi stavil, da se posreči!

Ko je vzdignil oči, je zapazil v zrcalu nad kaminom obraz moža, ki je stal med durmi ter nepremično gledal vanj. Nekaj posebnega v njegovih mirnih, odločnih črtah je takoj vdelnilo presenečenemu zdravniku slutnjo, da mu bije usodna ura. Stori se mu je, kakor bi rušil ta

„Narodno-socijalni krah.“

Na podlagi vesti, objavljene v »Jugoslaviji«, o pozivu kluba slov. samostojnih kmetov obema nar. soc. poslancema, naj vstopita v njihov klub, kot že izvršen čin in napisalo strupen članek o »nar. soc. krah«. Želja je zopet enkrat rodila misel. V cellem »Jutrovem« članku namreč odgovarja le ena konštracija resnici in to je ta, da se vsaka stranka in vsaka oseba skrajno kompromitira, če pristopi radikalno-demokratsko-samostojni mesallianci in da pomenja tak pristop za vsako stranko popoln krah. Gospodje okoli »Jutra« govorijo iz lastnega izkustva. Vstop njihovih poslancev v »veliko, močno in vplivno« demokratsko zajednico in njihova zveza z radikali v začasnem predstavništvu ste slovensko in hrvaško demokratsko stranko med narodom tako diskreditirala, da ji je ljubljanski mandat (edini od štirih v »trdnjavi« demokratske stranke) rešila le popularnost dr. Tavčarja, a da za svoja dva mandata na Kranjskem in Štajerskem ni dosegla niti količnika. Na Hrvaškem pa je v čisto hrvaških okrajih dobila sploh en mandat. Na enak način so delavski volilci obračunali z ministerijalizmom soc. demokratskih prijateljev demokratske stranke po vseh jugoslovanskih pokrajinah. Le v Sloveniji so rešili nekaj mandatorov s pomočjo nemškutarskih glasov. »Krah« je bil prevelik, da bi se hotela mlada nar. soc. stranka podati v smrtonosni objem radikalno-demokratske koalicije. Slovenski kmetje pa že pri prihodnjih volitvah spoznajo, kam jih je zavedla morbozna ambicioznost nekmetjskih njihovih voditeljev.

»Jutra« se še zgraža nad »brezglavnostjo in brezprogramnostjo do absurda«, ki se pokazuje v vstopu »patentiranih propagatorjev čiste konsumentke politike in klub agrarcev, ki je kot pogoj za vstop v vlado postavil zahtevo po popolnoma svobodnem izvozu žita, moke in živine iz države in zlasti iz Slovenije.« Ako ne bi bilo iz stavekove zveze razvidno, da so ta očitanja naperjena proti nar. soc. stranki, bi moral vsakdo, ki pozna dejanska razmere, misliti, da obdeluje »Jutra« svojo lastno stranko. Nar. soc. stranka namreč se ni zvezala s samostojnimi kmeti in njuna dva poslanca nista in ne bosta vstopila v njihov klub, demokratje pa, ki pred volitvami niso mogli, zlasti med uradniškimi volilci, dovolj povdarjati svojo skrb za interese konsumentov, so iskali stike s samostojnimi kmeti ne samo pred volitvami, ampak so posebno še v skupščini napenjali vse sile, da pripravijo agrarce na vstop v vladno koalicijo. In ti »patentirani zastopniki konsumentskih interesov« so nazadnje, da pridobijo vsaj nekoliko agrarcev za svoj ustavni nestvor, istim dovolili prosti izvoz živine in večje množine žita iz naše države in tudi iz Slovenije. Isti dan, ko je bila ta koncesija dana, so začele cene mesa na naših tržih rasti in danes mora konsument v bogati Jugoslaviji, polni živine in žita, plačati meso in kruh dražje nego v bankrotni Avstriji, kamor treba živila uvažati. Ako sedaj ljubljanski mestni magistrat izjavlja, da je brez moči proti sramotnemu podraževanju mesa, potem je menda pozabil, da so njegovi politični somišljeniki v Beogradu tisti, ki so izdali interese konsumentov in odprli živini in žitu naše meje. To je pač precej neprijetno pred neposredno predstojecimi volitvami; toda vkljub vsej spretnosti, ki jo prikazuje gospodje okoli »Jutra« v zavijanju resnice in izmišljevanju neresnice, se jim ne posreči krivdo za ta zločin nad konsumenti odvaliti na nar. soc. stranko. Ta stranka ostane svojem programu zvesta; o zvestosti demokratov in patentiranih zastopnikov meščanskega, zlasti uradniškega stanu, pa izrečejo končno sodbo volilci. Da bo ta sodba strašna in da bo »krah« velik, o tem tudi gospodje okoli »Jutra« več ne dvomijo; toda njim ostane ena velika tolažba. To, kar se ni posrečilo Bismarcku, kar niste mogli izvesti niti veliki liberalni državci Francija in Italija, to se bo prav gotovo njim posrečilo: v najkrajšem času ubijejo oni s kulturnim bojem »klerikalnega zmaj«.

Slovinci, pripravite se na zmagoslavje!
Narodni socijalist.

Udruženje železniških činovnika Zveze jugoslov. železničarjev.

Na napad »Jutra« št. 70 je Zveza jugoslovanskih železničarjev poslala »Jutru« stvarno pojasnilo s podpisom in uredništvo »Jutra« je predsedstvu Zveze obljubilo, da prinese dotični odgovor v celoti neizpremenjen.

Uredništvo »Jutra« pa te svoje obljube ni držalo in je šele dan pozneje objavilo bistveno izpremenjen odgovor v svojem listu. Da se pa stvar pojasni zato prosimo, da blagovoli uredništvo »Jugoslavije« biti tako dobro in prinesiti celi sledeči odgovor, ki je bil doposlan »Jutru«.

Anonimni dopisnik je v 70. št. »Jutra« razmotril o Zvezi jugoslovanskih železničarjev in o Udruženju železniških činovnika. Iz tega razmotrivanja je razvidno, da je pisec popolnoma neorjantiran o stvarnem položaju.

Zveza jugoslovanskih železničarjev je nepolitična in se ukvarja le z gospodarskimi razmerami svojih članov. Nikakor ni res, da je ona v rokah g. Deržića, temveč ona se ravna po sklepih osrednjega odbora in g. Deržić ni več član osrednjega odbora. Da je Zveza nepolitična, je tudi dokaz, da je predsednik največje Zveze poružnice namreč podružnice Maribor tov. Kejžar, ki je kot politik odkrit pristaš JDS. Delovanje Zveze je bilo vedno smoteno brez cicanja na desno in levo, zasledovala je vedno dobrobit svojih članov in pa dobrobit naroda in države. Gotovo je, da je pri tem delu nalezela na hud odpor pri mnogih merodajnih faktorjih — sedaj po sili Jugoslovancov in agitatorjev za Udruženje železniških činovnika.

Kar se pa tiče delovanja uradništva v Zvezi, je dejstvo, da je bil do 3. decembra lanskega leta predsednik Zveze uradnik in da so bili tudi v osrednjem odboru uradniki primerno zastopani. Zveza je ustanovila tudi razne odseke in med njimi tudi uradniški odsek, in sicer uradniški odsek za državno in južno železnico. Ker ima južna železnica v Sloveniji neprimerno več uradnikov kot državna, je bil torej ta odsek mnogo važnejši kot oni državne železnice. Predsednik uradniškega odseka južne železnice je bil naš bivši član g. Černigoj, sedanjí predsednik Udruženja železniških činovnika in ta je naravnost sabotiral delo uradniškega odseka in ga onemogočil s tem, da ni hotel sklicati niti ene seje. Jeli je to delal hote, da zanemari uradniško vprašanje, ali iz nezanimanja nam ni znano, in tudi danes nečemo preiskati. G. Černigoj si je pozneje ustanovil svoje društvo po mnenju ogromne večine uradnikov proti pravilom.

Kar se pa tiče shoda dne 13. t. m. je bil isti sklican in dostopen vsem železniškim uradnikom in tam je bila prilika dana vsakomur da prosto izrazi svoje mnenje. In ravno na tem sestanku je tov. Kejžar primerno ožigolal početje Udruženja in posebno povdaril, da ga je sram, da g. Černigoj, katerega spoštuje, stoji na čelu take organizacije, za katero agitirajo najtemnejši elementi z naše najsevernejše postojanke iz Maribora. Tov. Kejžar pa je znan kot poštenjak in dober poznavalec naših razmer.

To v pojasnilo železniškemu činovniku, piscu članka istega naslova v »Jutru«.

Zveza jugoslov. železničarjev.

C. Flammarion — B. Borko:

Zvezde — solnca neskončnosti.

V molčeči polnočni uri, ko na zemlji utihne hrup življenja in se dozdeva, da se je vsa narava ustavila na svojem večnem begu, nam kaže z zvezdami posuto nebo svoje čudeže in govori naši duši z božanskim jezikom. Blesteče ozvezdje Orionja se dviguje vedno višje, kakor da hoče zasesti prestol neba; pod njim žari dragulju podoban Sirij, tam proti zenitu se gibljejo Plejade v svojem azurnem gnezdu; mlečna cesta se razliva kaor nebeška reka, tekoča med armado zvezd; spodaj, na odredenem severu, se vozi Severni voz (Veliki medved), zasledovan od Arkturja. Te zvezde so opazovali naši očefje kakor jih opazujemo mi; kakor mi, so tudi oni mislili in sanjari v naročju globokih skrivnosti. Naši pastirski predniki iz srednje Azije, Kaldejci z Babilona pred šestdesetimi stoletji, Egipčani

iz dobe piramid pred 5000 leti, Hebrejci, opevani od Joba, Grki, proslavljeni z Homerjem, Rimljani iz dobe divnega Virgila, vse te oči Zemlje, že tako davno ugasle in zaprte, so se spajale od rodu do rodu z očmi Neba, večno odprtimi, večno živimi, z očmi neskončnosti.

Zemeljski rodovi, narodi in njih slava, prestoli in altariji, vse je izginilo v prahu efemerih stoletij; ali blesteči Sirij je zmerom na svojem mestu. Plejade še vedno bede in ene in iste zvezde srečujejo tisočletja misli smrtnikov. Ovijajo nas v svojo luč, gladijo nas s svojimi žarki, govorijo nam s tihim glasom, zajemajo skrivnostno naše vprašujoče oči, proniknejo jih s sladkim fluidom in stopajo v intimno združenje z našimi najbolj skritimi mislimi, umevajoč naše težnje, našo brezmejno željo za večnostjo in nesmrtnostjo.

Zakaj to so intimne prijateljice v samotnih urah in nam se dozdeva, da jim smemo zaupati vse naše bežeče in tavajoče misli. Da, zdi se nam, da nas one poznajo in radi si predstavljamo, da jih lahko ujamemo z očmi in se povzpemo k njim, če se jih že ne moremo dotikati. Oh, kako je daleč od keliha do usten, od sanje do resničnosti! Kako je noč globoka, kako neumljivo je nebo! Kakšni nedogledni prepadi vstajajo pred nami! Kaka neizmernost! Vsaka teh zvezd je solnce, podobno solncu, ki nam sveti in nas ogreva; vsako teh solnc je tisočkrat, stotisočkrat, milijonkrat večje od zemeljske kroglice. Strašna je daljava, ki nas loči od njih in zmanjšuje te velike v drobne svetle pikle. Ko bi mogli priti v bližino katerekoli teh zvezd, bi naša uboga telesa zoglela, izparila se, predno bi dospeli k tem razbeljenim pečem. Ko bi najbližja zvezda (alfa v Kentavru) podlegla eksploziji in bi mogel ta hrup dospeti skozi prostor na našo zemljo, bi bilo treba nič manje kot tri milijone let pri normalni hitrosti, s katero se prenaša zvok v zraku (340 metrov na sekundo), predno bi naša ušesa zaznamovala ta hrup.

Da, najbližja od teh sladkih prijateljic leži v taki oddaljenosti, da bi potreboval zvok tri milijone let, predno bi preletel neskončno brezno med našo sosedo in nami. Topovska krogla, ki bi priletela danes iz Sirija, bi se morala podati na pot skoraj pred 15 milijoni leti. Da bi priletela s severne zvezde, bi potrebovala najmanj 38 milijonov let!

O čudežna, očarajoča apoteoza Znanosti! Kaj je vseмир Mozesov, Pitagorov, Homerov, Virgilov pred velikolepo panoramo moderne astronomije? Hesiod si je domišljal, da poda svetu velikansko idejo, če trdi, da bi kladivo potrebovalo devet dni in devet noči, da bi padlo z neba na zemljo in ravno toliko, da bi preletelo prostor, ki leži med zemljo in neklom. Račun dokazuje, da ta doba odgovarja komaj 581.870 km. Kaj je ta ozki vseмир nasproti neskončnemu prostoru, kjer moderna astronomija odkriva čudeže neba? To je svet med Zemljo in Luno, mikrokosmos, ki bi bil danes podoben igrački v rokah astronoma.

★

Spomnimo se, da solnce kraljuje sredi obitelji, kateri je oče; da ta obitelj šteje osem oseb-planetov; da se ti planeti sučejo okoli solnca v sledečih razdaljah: Merkur 15 milijonov, Venera 26, Zemlja 37, Mars 56, Jupiter 192, Saturn 355, Uran 710 milijonov, Neptun milijardo in 110 milijonov milj. Samo naš solnčni sistem meri v premeru več kot dve milijardi milj. Ta ogromni sistem pa je zgolj otok sredi nebeškega oceana, obdan kroginkrog z neizmerno puščavo. Med tem otokom leži najbližji zvezdni sistemom leži daljavo, o kateri se nam zdi, da se ne da izmeriti.

Odtod k najbližjemu solncu bi se moglo postaviti 3700 sistemov kakor je naš; 3700 sistemov, od katerih bi slehni zavzemal dve milijardi dve sto milijonov milj prostora.

★

Ne smemo si predstavljati, da so vse zvezde v enaki oddaljenosti. Zvezda Alfa v Kentavru, ki kraljuje v daljavi približno 8 trilionov milj, je naša sosedka. Nobena druga se ne nahaja tako blizu. Ne poznamo nobene druge v tej ali oni smeri prostora, ki bi se nahajala tako v bližini. Najbližja izza nje je 61. v ozvezdju Labuda; ta se suče v popolnoma drugi smeri, ker prva spada v južno nebeško hemisfero, druga pa v severno hemisfero in je oddaljena 15 trilionov milj.

Najbližja solnca žare tedaj prvo v daljavi 8 tisoč milijard, drugo v daljavi petnajst tisoč milijard milj, vsako v drugi smeri, in v tej velikanski puščini ni nobenega solnca, nobene zvezde, nobenega znanega sveta. Morda bi naletel zgodovinar večnega vseмира, potujoč v tej globoki noči, na ostanke kakaga ugasnelega solnca, na poslednji pepel nekaterih mrtvih planetov; zakaj mnogo solnc je že ugaslo in mnogim svetovom je že odpel mrtvaški zvonec na mejah neba, toda naši daljnogledni ne odkrijejo nobenega svetilnika na tem brezbrežnem oceanu in odtod tja do Kentavra, odtod tja do Labuda in vsenaokrog celega solnčnega sistema ne poznamo drugega kot črni, prazni, molčeči prostor.

Da, to sta dva mesta, najbližja našemu. Brzovik, ki bi prevelil en kilometer na minuto, 60 km na uro, 1440 km na dan, bi vozil 60 milijonov let, predno bi dospel na prvo sosedno solnce... in 144 milijonov let, predno bi se ustavil na drugem. Vse ostale zvezde, ki jih vidimo sijati na nočnem nebu, se nahajajo še dalje kakor te-le »sosed«.

Trilion, t. j. tisoč milijard, so enota za izmero nebeških daljav, ki se izraža v milijah (4 km). Alfa v Kentavru in 61. v Labudu se suče, kakor smo že omenili, prva v daljavi 8 trilionov, druga v daljavi 15 trilionov. Te številke (podane zaokroženo) so zanesljive, ker se je ta daljava izmerila s precejšnjo natančnostjo in se razni poskusi njemajo. Pri mnogih drugih zvezdah pa je oddaljenost tako silna, da so metode merjenja odreke in podale samo približno zanesljive številke. Tako domnevamo, da je Kastor oddaljen 35 trilionov, Sirij 39, Vega 42, Arktur 60, Severna zvezda 100; morebiti so tudi bolj oddaljene. Oleda oddaljenosti Rigela, Prokiona, Betelgeuse, Antaresa, Fomalhauta in mnogih drugih še vedno nimamo nobenih zanesljivih podatkov.

Največja različnost vlada v fizikalnih lastnostih zvezd. Nekatere so znatno večje kakor naše solnce, druge so mnogo manjše. Sirij je približno 1700 do 2000krat večji kakor naše solnce. Zopet nahajamo zvezde, ki so komaj vidljive za prosto človeško oko, ki pa že o njih vemo, da so mnogo težje kakor ves naš solnčni sistem s solncem vred. Lahko si tedaj predstavljamo ta daljna solnca, ki so različne starosti, razneza bleska, najrazličnejših svetlobnih, toplotnih, električnih in magnetičnih žarkov in ki so razmetana v vseh smereh, na vse strani, v neizmernih razdaljah drugo od drugega. Astronomski misleci kot Kepler, Newton in Laplace menijo, da je večina izmed njih podobno kakor naše solnce središče planetarnih sistemov, oživiljenih od njihove božanske svetlobe in toploti.

Poznamo sisteme, kakor na pr. sistem Sirija, v katerih vidimo krožiti enega ali več satelitov krog solnčnega središča in ki jih ravno isti zakon, kateri obvladuje gibanje Zemlje in ostalih planetov okrog našega Solnca, kdo bi pač mogel ugibati, kakšne čudovite življenske zornice so se pojavile na teh daljnih svetovih, ki dobivajo svetlobo od solnc; razlikujočih se po fizikalnih lastnostih od našega solnca! Kateri Ariost, kateri Goethe, kateri Swedenborg bi mogli opisati nadzemljске prizore, misli, čustva, strasti, radosti in bolesti, upe in obupanje bitij, ki morajo tu kakor tam — živeti, misliti, iskati, ljubiti in sovražiti, preklinjati ali blagoslovljati!

Naše oko ne našteje brez pripomočkov več kakor 6 tisoč zvezd. Ko bi mrežica v našem očesu zvišala svojo občutljivost in postala močna kot velikansko oko teleskopa, bi jih našli štirideset milijonov. In če se naše oko oboroži z najmanjšo optično pripravo, na primer z gledališkim daljnogledom, priložimo že razen zvezd prvih 6 velikosti tudi zvezde sedme velikosti, katerih je trinajst tisoč. Poljski daljnogled nam o kriva zvezde osme velikosti, katerih je 40 tisoč. Na ta način raste število zvezd, čim bolj prodiramo čez meje naravnega vida. Majhni astronomski daljnogled nas seznani z zvezdami devete velikosti, ki jih štejemo nekoliko čez sto tisoč. In tako dalje. Daljnogled ali teleskop srednje velikosti nam pokaže zopet 400 tisoč zvezd več. Z večjimi teleskopi odkrijemo milijon zvezd enajste in tri milijone zvezd dvanajste velikosti. Pri zvezdah štirinajste velikosti dobimo že 45 milijonov. To pa še izdaleč niso vse zvezde. Zvezdna statistika je naščela s pomočjo modernih teleskopov,

združenih s fotografsko pločo, okoli 100 milijonov zvezd. (Samo mlečna cesta jih ima čez 18 milijonov)...

Sto milijonov zvezd! Na vsako zvezdo, ki jo vidimo s prostim okom, jih odpade sedemnajststo tisoč, katerih ne vidimo. V teh daljavah ne razločujemo več niti ozvezdij niti skupin; fini prah je posut tam, kjer vidi prosto cko le črno temo in kjer sijajo v prejšnjih razdaljah samo tri ali štiri zvezde. In vendar — to je vseмир, katerega še vedno vidimo. Tam, kjer prihaja moč teleskopov h koncu, tam, kjer obstanejo naša najsmelejša raziskovanja — neizmerna in vsesplošna narava nadaljuje svoje delo; teleskop nas nosi v neskončnost in v neskončnosti nas zapuša.

Prostor nima meje. Četudi ga v mislih ogradiš s kakršnokoli mejo, se dolgo ne bomo zadovoljili z rjo; naša domišljija jo kmalu podre in išče izza nje nov prostor. Vsak izmed nas čuti, da lažje razumeva neomejen prostor kakor pa omejenega in da je nemogoče, da bi ne obstajal povsod prostor. V resnici smo deca Neskončnosti in nas končnost ne more zadovoljiti.

★

Kaj je Zemlja in kdo je človek? Pred začudenim, ostrmelim okom astronoma, ki se je danes rodil, da bi jutri umrl na kroglici, izgubljeni v vrtincu svetov, lete zvezdni vsemiri kakor plast prahu skozi neskončni prostor, ne meneč se za leta in vekove. Zares krasna in čudovita prikažen, ki vzneta grozo v umrljivem človeškem srcu. Pa tudi mi spadamo k tej prikazni, tudi mi tvorimo del te strašne celote; preletimo z našo malo kroglo 26.500 milj na uro ali 643.000 milj na dan, dočim se Luna suče okoli nas, Venera, Mars in Jupiter hite za nami, a Solnce nas vse odnaša k Herkulovim zvezdam. Bodisi da prebivamo na zemlji bodisi na planetu Sirija ali v meglici Orionja — vse je isto. Bivamo na nebu, v neskončnosti, v večnosti in nikdar ne bomo utekli odtod. Astronomija je veda, ki se tiče vsakega osebnost. Kako je resna, včasih grozna, opajajoča! Kako je lepa! Kakšna panorama! Kakšni čudeži! Gibanje zemlje je slajše od gibanja gondole, plavajoče v beneških lagunah; nikdo ga ni občutil, nikdo ga ne bo občutil. Solnca so tako daleč da so za nas samo zvezde. Smo tako majhni, da lahko v našem zemeljskem gnezdu zaspijemo in brez strahu počivamo, kakor koliber v svetlici. Azurna atmosfera obdaja naš dom s svojo materinsko perotjo. Dišči diš čezirja trepeče v listju, in ko je drevje izgubilo svoj nakit, se gibanje vetra dozdeva kot vseživljajoči diš narave, te skromne Etove harfe, ki daje glasove božanskih harmonij. V uri, ko se skrivnostna noč spreha po nebu in ko mirljade isker kitijo nebeške višave, se nam dozdeva, da se zvezde, krasotice neba, smehljajo v mehkem razkošju orijentalnih noči.

—★—

Brezmejna nestrpnost koroških Nemcev.

Prof. Huter, roj. Korošec, je služboval nad 40 let na Koroškem. Vršil je svoje dolžnosti poštredno in v občo zadovoljnost. V zahvalo za to pa so ga koroški Nemci odslovili. Vržen je na cesto in starček bi moral, ko bi ne imel sorodnikov, od gladi umreti. Da bi imel vsaj nekaj dohodkov, mu je dala Družba sv. Mohorja tajništvo. Kot tajnika mu je treba iti večkrat na Prevalje, preko demarkacijske črte, kjer se zdi nahaja tiskarna in pisarna. Prosil je za to za propustnico. Vodja policijskega urada, dr. Sp. er pa mu je na propustnico zapisal: »Hut und nicht zurück« (»Tja, a ne nazaj«). Sklicevanje na to, da je občasno s tiskarno neobhodno potrebno, ni koristilo gosp. profesorju nič. Ravno tako tudi ne sklicevanje na senžermensko mirovno pogodbo.

Dr. Spitzer mu je zabrusil v obraz, da ga senžermenska mirovna pogodba čisto nič ne briga in da si ne da od nikogar kaj določevati. Koroški vladni krog so priobčili v »Freie Stimmen«, to je v najodurnejšem, Slovencem najbolj sovražnem celovškem listu, ki je glasilo nemškutarskih poučiteljakov, nočico, »s katero se opozarja vlada na to, da je treba g. Huterja, ki je, kakor že povedano, rojen Korošec in se nikdar ni bil in služboval drugod kot na Koroškem, kot nadležnega in vsiljivega tulca izgnati. Ta članek ima obenem namen, da opozori na uboge in mirnega starčka, ki je razdeljeval ves svoj zaslužek med celovške stromeake, kateremu dolguje hvalo nešteto ljudi, tudi nemško nacionalnih.

—★—

Preporočajte „JUGOSLAVIJO“

Ne kupujte imperiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje!
Vsaka gospodinja mora dandanas štediti, zato naj rabi samo

„ZLATOROG-MILO“

katero je v kakovosti vsem importirnim milom zagotovljeno enakovrstno ako ne boljše.
Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

Priporoča se tvrdka **Josip Petelinc**
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

edina tovarniška zaloga šivalnih strojev
v vseh opremljenih, materialu in izvršba predvojna,
za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za
vse sisteme, igle, ožja na drobno in na debelo.
Večletna garancija! Popravila se sprejemajo!

?
?
?

Glavno zastopstvo Fockove tovarne

„Srna mila“

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

Trgovci!

Trafikanti!

POZOR!

Cigaretni papir, stročnice vseh vrst, pis. papir, krema, lišilo, vaze-
lina, riževe ribarice, konjska ščetke, nogavice, rokavice, sviterje,
žale, žabce, aukance, bombaž vseh znamk, vezalke, sesalke, plovilo,
ter vse galanterijsko blago kupite najceneje in po konkurenčnih cenah

pri tvrdki

Oroslov Certalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

Največji uspeh imajo
oglas v „Jugoslaviji“.

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

NUDJAMO:

Češij-ve, spone za kozu, okesnice;
Nožev, vilice, žlice, lokote;
Parfum, brkomaž, puder, briljantin
Veziva, čipke, vrpce;
Znirance, stilarji, naramnice;
Brošev, prste, ja, naušnice;
Kopče, dugmeta, drukera;
Olovaka, pera, brizgaljka.

Cetke sve vrst!

I svu ostalo galanterijsko i nirnberško robu!
Prodaja samo na veliko! Prodaja samo na veliko!

Braća Svježić, Zagreb

Telefon 23-44. Petrinjska ul. 5. Telefon 23-44.

Trgovina z Nemčijo!

TRIGLAV G. m. b. H.

IMPORT — EXPORT

DRESDEN-A, Zinzendorferstrasse 2b

Brzojavni naslov: Triglav Dresden. — Telefon št. 10510.

Največje ugodnosti!

Osobito jeftino vrelo

za nabavu

vseh vrst kobasica, salame, suha mesa, slanina i masti
na veliko i malo.

ADOLF KRAKAUER, mesar

OSIJEK I., Štrosmajerova ulica br. 72.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17. Podružnica: Celje, Breg 33.

Je ustanovila oddelek za življenska zavarovanja.

Sprejemlje: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživljenje in smrt
v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska za-
varovanja pod najugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarova-
vanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poško-
dujejo po ognju, strel. in po eksploziji svetilnega plina po znano
nižjih cenah.

Proda se trgovina

s papirjem in galanterijo v večjem mestu Slovenije v
glavni ulici. Trgovina obstoji že dolgo let in je dobro
upeljana. Promet na debelo in drobno. Proda se samo
radi izselitve. Potreben kapital K 800.000. Interesenti
naj pošljejo svoj naslov pod „JBC“ na

Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo naj-
boljši uspeh, ker je zelo raz-
širjena in jo vsakdo rad čita!

Prvo vrstni

čevljarski klej

po K 24.— za kg v pločevinastih
skatljah razpošilja najmanj 5 kg
po povzetju

I. Keber tvornica kem.

izdelkov. u

Tacen pri Ljubljani, (Slovenija)

Pri večjem odvzemu popust!

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4.

Telefon št. 508.

Štev. pošl. čekov. urada SHS 12.051.

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najkulantneje.

Obrestuje vloge na tekoči račun s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Kapital: 20.000.000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerva okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s „Hrvatsko eskomptno banko“ in „Srbsko banko“ v Zagrebu. Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti
vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v

tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Zvezna
tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST.

časopise, knjige, brošure,
cenike, letaka, lepake,
vabila, vzporedne račune
kuverte in pisemski papir
s firmo, vizitke, naslovnice
itd., natise hitro, lično in ceno

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19.

Naročila sprejema tudi upravnistvo „Jugoslavije“
v Ljubljani, Marjin trg 8 ter njene podružnice v
Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in
v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna
tiskarna

Erjavec & Turk
 „Pri zlati lopati“
 trgovina z železnicno
Valvazorjev trg št. 7
 (nasproti križanske cerkve.)
 Zaloge cementa in karbida.

Stavbene potreščine:

Portlandcement, židno in strešno opeko, cementne strešnike, cementno-azbestni škrlj (eternit), cementne cevi, drenažne cevi, apno, Wetproof (cerezit), asfalt, izolirne plošče, lesni cement, pristno strešno lepenco št. 80, 100 in 120, strešni lak, katran, karbolin, gips i. t. d. dobavlja

Ljubljanska
 komercialna družba
 Ljubljana, Bleiweisova cesta 18

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do naj-finejših nudi vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov

FRANC CERAR v STORU

pošta in žel. postaja Domžale p. Ljubljani.
 V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši metodi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tverda Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema v sredo in soboto.

JURJEVO

terpentinovo čisto za čevlje

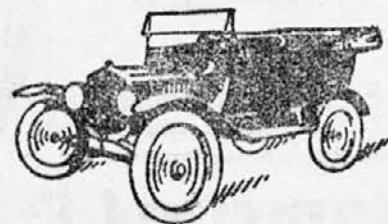
razpošilja glavna zaloge
M. TREBAR
 LJUBLJANA,
 Sv. Petra cesta 6. Telefon 589

FORD

UNIVERZALNO MOTORNO VOZILO

Izmed vseh avto ima edino Fordov - avto pravico imenovati se univerzalno motorno vozilo. Od snežnih Greenlandskih planin do Indijskega koralnega obrežja, od Pekina do Pariza in od Tasmanije do Timbukta je Ford - avto splošno priljubljen vsled svoje trpežnosti, cenenege obrata ter brezkonkurenčnizke nakupne cene. Prostora za 5 oseb tehta samo 700 kg

poraba benzina na 100 km 9 kg, maksimalna hitrost na uro 65 km. Pri vsem tem pa tako onostavno konstruiran, da bi lahko vsak otrok z njim ravnal. Ali se more zahtevati še več?

Ford typ Touring kompl. opremljen, električno razsvetljavo in starterjem, kompl. pnevmatiko, franke Ljubljana cena K 160.000.—

Zastopstvo:

LJUBLJANA,
 Dunajska cesta št. 12.

Advokat dr. Kimovec

preje v Trstu
 preselil je pisarno v
Maribor, Sodna ulica 14.

Koloture za štednjake
 (Herdringe)
rešetke za peči (Roste)

i sav ini trgovački lijev izrađuje i dobavlja:
 Ijevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bielovaru.

I. SANDRIN
 LJUBLJANA.

Velika zaloga **usnja** kož, podplacov, genit-
 vsakovratnega nih jermenov in boksa
 na debelo.

MESTNI TRG 6.

F. BRUMAT
 LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Pozor! Pavel in pevka društva! Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

- Stev. 1. Davorin Jenko: Sto čutiš, Srbije tužni?
 „ 2. Ivan pl. Zajc: Zrinsko-Frankopanka.
 „ 3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je brela.
 „ 4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
 „ 5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
 „ 6. Anton Hajdrih: Jadransko morje.
 „ 7. Anton Hajdrih: Pri oknu sva melče slonela.
 „ 8. Josip Kocjančič: Slovo. Le nocoj še luna mila.
 „ 9. P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko.
 Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.
 Številka 6, 7 in 8 stane po 7 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v
 Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marjini trg št. 8.

Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanjih in naročilih sklicujete
 na oglase v „JUGOSLAVIJI“!

ČEVLJE

vse vrste, kakor sandale, bele letne čevlje, najfinije ter delavske prodaja na debelo in drobno tverda

A. OBLAT, Sv. Petra c. 28.
 Umerjene cene!

GORIVO

Kurilnica južne železnice ima na prodaj več vagonov premogovnega praha za kurivo. Vzorci in poiznanila se dobe istotam.

POZOR! POZOR! Rumenical!

Ker so razna domača sredstva poznana, s katerimi se da izleciti ta dolgotrajna, trdovratna in teška bolezen, se v ljudno naproša, da se dobra sredstva naxnanti na spodaj naznačeni naslov proti povrnitvi vseh stroškov. Najboljša sredstva se bodo ootem objavila v tem listu, zato se na proša, da naj vsakdo naznani svoe izkušnje v tej bolezni, ker se s tem pomore tudi drugim trpečim, da pridejo zopet do zdravlja. — Dopisi pod „PB 1921“ na pravo tega lista.

Pozor trgovci in peki!

Prodajam večje
enonadstropno hišo
 s stanovanji in velikimi lokali pripravi najbolj za trgovino ali pekarnico v industrijski vasi brez konkurence za omejeni obiti. Zraven spada manjše gospodarsko poslopije in okoli 8 1/2 orolov zemljišča. Cena celotne posesti K 280.000.—. Proda se tudi hiša brez posesti. Več pove lastnik Temo Kosi. Kamna gortica. Garcajake.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni
 stavbni inženier
LJUBLJANA,
 Hlilkerjeva ulica št. 7.
 Specijel. stavbeno podjetje za betonke, betonske in valne gradbe. Izraza vodnih sil.

Jugoslovanski kreditni zavod

R. Z. Z. O. Z.

Marjini trg št. 8.

v Ljubljani.

Wolfova ulica št. 1.

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLJNI LENDAVI.

Poštni čekovni račun št. 11.323. Telefon št. 54.

Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana.

SPREJEMA hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi.

4 1/2 0/0

Hranilne vloge z odpovednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnike.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron. — Jamstvena glavnica 2 in pol milijona kron.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Krompir, lepi zdravi, za jedilo in za seme, se dobi vsake množine (na vagone). Cere primerno nizke. Ponudbe pod „krompir“ na anončno ekspedicijo I. Sušnik, Maribor slovenska ulica 15.

Kupim znamke tudi cele zbirke. Natančne ponudbe na A. Jug, Litija.

M.FON
LIUBLJANA.
Strari trg

trgovina z mešnim blagom se najlažje priporoča
Po trezora točno.
Cena zmerne!

STAMPILJE
vseh vrst
CIRIL SITAR
LIUBLJANA
Sv. Petra cesta 15

Prvorazredno
SJEME
žitica, kukuruza, grahorice, preje, muhari, povrča in originalne njemačke krmne repe dobavlja „Sjemenar“ d. d., Osijek. Gajev trg 1.
Tel. br. 663. Brzjav: Sjemenar, Osijek.
Ček. post. št. br. 33346.

F. Pečenko
Ljubljana,
Turjaški trg 1.
v zalogi:
Aida
Maria
Lucia
Jolanda
Zlata kralja
kvačkanec
znanevec
id.
nogavice
roboi
rute
dreva
svila
vezalje
sukanec
vseh vrst
Najlažje ceneno
ker iz prve
roke.

Tapetniška in dekoracijska delavnica
Miroslav Zor,
Ljubljana, Kolodvorska ul. 39.
priporoča se v napravo novega in predelavo starega tapetniškega pohištva.
Veliko zalogo

velikonočnih
in drugih
razglednic
pismenega papirja, kakor tudi cigaretni papir in stročnice po zelo nizki ceni priporoča tveka
Ivan Bonač, Ljubljana.

Krznarstvo
A. Rot Ljubljana
Gradišče št. 7.

Sprejme v stroj kože divjačin, katere popolnoma izgotovi v garniture. — Sprejme iste v moderniziranje.

Najlepše in najcenejše darilo za vsako priliko je
Moj zverinjak
knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in 8 tem spadajočim besedilom.
= Cena 20 kron. =
Dobiva se v Ljubljani:
v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8.
v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, 1.

F. Pečenko
Ljubljana,
Turjaški trg 1.
v zalogi:
Aida
Maria
Lucia
Jolanda
Zlata kralja
kvačkanec
znanevec
id.
nogavice
roboi
rute
dreva
svila
vezalje
sukanec
vseh vrst
Najlažje ceneno
ker iz prve
roke.

POZOR!

TRGOVINA NA DEBELO in DROBNO

PAPIR: svileni vseh barv,
" krep " "
" pisarniški vseh vrst, " "
" konceptni " "
" voščeni fini, " "
" risalni " "
" trgovski beli in črtan, " "
" ovojni vseh vrst, " "
" cigaretni vseh vrst, " "
" črtan in kariran. "

SVINČNIKI vse vrste,
KREDA " "
GOBE male in velike,
ZVEČKI 8-50 listov,
PEČATNI VOSEK,
RADIRKE vseh vrst,
ČRNILO 1/8, 1/4, 1/2 in lit. stekli,
NOTEŽI vseh vrst,
KUVERTE trgovske in uradne,
TABLICE kamenite št. 2-3,
STROČNICE vseh vrst,
RAZGLEDNICE, umet. in narodne
TRG. KNJIGE vseh vrst,
RISANKE, PUŠICE, DRŽALA, PE-
RESA, TUŠI, KLEI,
ČOPIČI, BARVICE, BLAZINICE,
VREČICE vse velikosti,
TRAKOVI za vse vrste pisalne
stroje,
PISEMSKE MAPE vseh vrst.

RAZPOŠILJA
JOS. OMERZA,
LIUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠT. 6/L

L. MIKUS
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
točno in solidno.

STAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LIUBLJANA
OVORN TRG 1

Gradbeno podjetje
ing. Dukič,
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Obvestilo.
Obveščava cenj. odjemalce v p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.
Turistovski čevlji lastnega izdelka.
Ant. in Jož. Brajer - Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Apretura za usnje
Lak za usnje
Vaselina za usnje
Krema (terp.) za čevlje
Voščilo za parkete
Plavilo za perilo
v najboljši kvaliteti proizvajala

I. Keber tvornica kem.
izdelkov
Tacen pri Ljubljani (Slovenija.)

Največja zaloga klavirjev
in pianinov v Ljubljani.
Tvrška
J. Dolenc Ljubljana
Hilšerjeva ulica 5
priporoča za nakup najboljših in-
strumente izvrstnih tovarov po najsolid-
nejših nizkih cenah.

Podgane, miši, stenice in drugi mrčes
pokončava z novimi povsem zanesljivi-
mi sredstvi in popolnim uspehom
Oblastv. konces.
zavod za pokončevanje mrčesa
Ljubljana, Stritarjeva u. 7/III
Sprichevala na razpolago.

Globoko znižane cene
v trgovini oblek
Ferner,
Maribor,
Gospodarska ulica šte. 24.

Št. 831.

Razglas.

Odsek stavbne stroke v Zvezi industrijev, imenoma Zveza stavbenikov, zidarstvih in tesarskih mojstrov, e v seji dne 17. marca 1921 razpravljajal ureditev mezd stavbinskega delavstva in sklenil tako:

1.) Ker stavbinsko delavstvo navzlic našim po-
zivom in 6 tednov čakanja ne more poslati na razgovor
o obnovitvi kolektivnega dogovora med delodajalci in
delojemalci stavbne stroke pooblaščenih zastopnikov,
morajo delodajalci v zadevi sklepajati in skleniti sami.
2.) Določila kolektivnega dogovora z dne 29. marca
1921 odnosno dogovor z dne 7. julija 1921, za Maribor
z dne 26. julija 1920 in iz meseca novembra 1920, za
Celje dne 31. julija 1920 ostanejo v veljavi. Vendar se
meze revidirajo ter se za Ljubljano in ostalo slovensko
ozemlje sklene kakor v točki 3.) do 6.)

3.) V Ljubljani mesto ter neposredni okolici do
maksimalne razdalje 3 km (tri kilometre) zračne
distance od Glavne pošte veljajo dosedanje meze s po-
vpredno 20 % (dvajset odstotnim) poviškom in določno
te meze na uro:

a) polir K 14.— do K 17.—
b) predelavec K 11.— do K 12.—
c) zidar, tesar K 8.— do K 10.40
d) težak nad 18 let K 5.60 do K 7.40
e) mlad. delavci do 18 let K 4.— do K 5.60
f) delavke K 4.— do K 5.—
g) vajenci K 3.60 do K 6.30

Te nove meze stopijo v veljavo z dne 21. marca
1921. leta.

V LJUBLJANI, dne 17. marca 1921.

Odsek stavbne stroke v zvezi industrijev.

Načelnik:

F. Ravnikar l. r.

Šuklje l. r.

Za sorodnike Amerikancev.

Iščejo se spodaj navedeni upravičenci do smrtnim
ozir. zavarovalnin, ki so sedaj še zaplenjene pri vladi
»Združenih držav ameriških.« Da se vedo zglasti
pravi sorodniki, je paziti na razvrstitev imen: prvo je
ime dediča in razmerje njegovega sorodstva do poleg
navedenega umlega zavarovalca, dočim značilno številke
za imeni zneske zavarovalnin v dolarjih.

Ker bo notranje ministristvo v Beogradu pričelo
izdajati sedaj proti predložitvi potrebnih listin certifikate,
na podlagi katerih je mogoče dobiti te zavarovalnine od
ameriške vlade, in imam za veliko naših rojakov, kojih

nastove so mi mogle sporočiti slovenske podpornice orga-
nizacije, tozadevno postopanje že v teku, vabim se
gori navedene, da se zglasti pri meni. Od vsake dra-
žine zadostuje po eden član, ki naj prinese seboj dru-
žinsko polo. Ker ni mogoče vseh hitro odpraviti, prosim,
da se razdelijo gori navedeni po črkah svojih imen,
tako, da pridejo če le mogoče od črke A—L v dneh od
1. do 6. aprila, od M—S od 7. do 11. aprila in od črke
S—Ž od 12. do 16. aprila, izveniši nedelje in praznike.
Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta 6, II. nadstropje.

NASLOVI SLEDECIH SE IŠČEJO KOT NEZNANI:

Ahčin Marija, žena pok. Ahčin Ludvika, dol. 425.
Anceij-Košer Cecilija, sestra pok. Anceij Josipa, dol. 467.
Bačar Neža, žena pok. Bačar Josipa, dol. 440.
Belčič Angela in Marija, žena in hči pok. Belčič Ignaca,
dol. 170.
Brezovnik Neža, sestra pok. Pečnik Josipa, dol. 170.
Dedič neznan, po pokojnem Barba Johnu, dol. 500.
Dedič neznan, po pokojnem Bernik Franku, dol. 1000.
Fajon Antonija, žena pok. Fajon Janeza, dol. 377.
Fatur Marija, mati Fatur Johna, dol. 442.
Dedič neznan po pok. Goršek Heleni, dol. 1751.
Germek Rozalija, sestra pok. Germek Antona, dol. 214.
Golob Franciška, Ivana in Ivan, hčeri in sin po pok.
Golob Janezu, dol. 376.
Golob Lojza, Marija in Uršula, hčere po pok. Golob
Janezu, dol. 376.
Golob Jožefa, soproga Golob Jožefa, dol. 894.
Gradišar Katarina, Martin Franc, Ana in Marija, žena,
sinova in hčeri pok. Gradišar Martina, dol. 1000.
Horvat Lojze, brat pok. Horvat Josipa, dol. 515.
Horvat Marija, mati pok. Horvat Ivana, dol. 371.
Hren Marija, sestra pok. Hren (Grm)? Josipa, dol. 400.
Intihar Franc, brat (?) dol. 400. po pok. Intihar Franku.
Jamnik Franc, brat pok. Jamnik Stefana, dol. 187.
Jamšek Ivana in Franc, žena in sin pok. Jamšek Lov-
renca, dol. 600.
Jančič Jurij, Marko in Mijo, bratje pok. Jančič Janka,
dol. 900.
Jelovčan Franc in Jos., sinova pok. Jelovčan Janeza,
dol. 386.
Jeras Ana, žena pokojnega Jeras Franca, dol. 400.
Jerošek Ana, hči pok. Justin Franca, dol. 100.
Jesenko Jos., sin pokojnega Jesenko Franca, dol. 232.
Kamnikar Josip, sin pok. Kamnika Jerneja, dol. 152.
Kavčič Janez, sin Kavčič Ignaca, dol. 50.
Kelin Deziderij, Leopold in Feliks, bratje pok. Kelin
Bernarda, dol. 1000.
Knafelč Franciška in Jakob, mati in oče pok. Knafelč
Jakoba, dol. 850.
Kopernik Ferdinand, sin pok. Banko Franca, dol. 400.
Kraje Terezija, mati pok. Zgonc Josipa, dol. 236.
Kral Ana, Anica in Marija, mati in sestrj pok. Kral
Ignaca, dol. 318.
Kral Ana, setra pok. Kral Janeza, dol. 850.
Lapajne Emilija, Lucija in Stefanija, sestre pok. Lapajne
Ivana, dol. 404.
Lavrin Lovrenc in Neža, oče in sestra pok. Lavrin
Lovrenca, dol. 200.

Pečovnik Helena, mati pok. Pečovnik Janeza, dol. 429.
Pečovnik Mat., oče pok. Pečovnik Janeza, dol. 429.
Petelinšek Anton, Franc, Ivan, Paul in Marija, sorod-
niki neznanega umrlega, dol. 875.
Plut Neža, mati pokojnega Plut Jožefa, dol. 45.
Pogačnik Jedert, Antonija, Franciška, Ivana, Feliks in
Franc, žena hčere in sinova pok. Pogačnik Franca,
dol. 1004.
Polda Amalija, sestra pok. Polda Ivana, dol. 407.03.
Potokar Neža, vdova pok. Potokar Franca, dol. 200.
Požar Angela in Karolina, sestrj pok. Požar Karola,
dol. 400.
Remšak Franc, sin pok. Remšak Jakoba, dol. 446.
Santej Andrej in Franc, polbrat in brat pok. Santej
Mat. dol. 423.
Savoja Viktorija in Olga, hčeri pokojne, Savoja-Mark-
vina Josipine, dol. 800.
Skampa Ivan, Ana in Mamie, pastork in hčeri, dol. 390.
Skrbec Josip in Marjeta, sin in hči pok. Skrbec Josipa,
dol. 214.
Slopšak Antonija in Marija, oče in mati pok. Slopšak
Antona, dol. 350.
Smokvina Božica, žena pok. Smokvina Geo., dol. 850.
Snajder Ana, Angela, Zeni in Marija, hčere pok. Snaj-
der Jos., dol. 1000.
Stanič Antonija, mati pok. Stanič Josipa, dol. 510.
Starešinič Ana, Barbara, Katarina, ter Barbara in Pete-
sestre, oče in mati pok. Starešinič Petra, dol. 600.
Starešinič Jurij, brat pok. Starešinič Franca, dol. 894.
Stefanič Marija, mati pokojnega Stefanič Martina,
dol. 500.
Stok Alojzija, sestra pokojnega Stok Franca, dol. 444.
Stopar Anton in Ana, oče in mati pok. Antona Sto-
parja, dol. 875.
Stopar Josip, oče pok. Stopar Josipa, dolarjev 850.
Tavčar Alojzija in Ivana, hčeri pok. Tavčar Jasipa,
dolarjev 207.
Turšič Janez, oče pok. Turšič Janeza, dol. 350.
Udovič Janez, nečak pok. Udovič Antona, dol. 300.
Uhernik Franc in Marija, oče in mati pok. Uhernik Ja-
neza, dol. 400.
Urbančič Magdalena, Karol, Josip in Franc, žena in
sinovi pok. Urbančič Josipa, dol. 932.
Veber Anton, in žena, oče in mati pok. Veber Antona,
dolarjev 375.
Vesel Magdalena, Franc, Karol, Alojzij, Matija, Vincenc,
Angela, Marija, soproga, sinovi in hčeri pokojnega
Vesel Jakoba, dol. 877.
Vitcmanovi dediči po pok. Vitcman Josipu, dol. 500.
Vidmar Marija, hči pok. Boben Josipa, dol. 596.
Virant Kristina, Ana in Franc, hčeri in sin pokojnega
Virant Franca, dolarjev 975.
Vodeničar Marija, mati ter sestra Marija po pokojnem
Vodeničar Jos., dol. 616.
Verbič Roza, sestra pok. Kral Ignaca, dol. 106.
Zadračan Neža, mati pok. Menčak Valentina, dol. 300.
Zagorac Ana in Josip, mati in oče pok. Zagorac Franca,
dol. 400.
Zgonc Ivan in Marija, brat in sestra pok. Zgonc Jos-
dolarjev 710.
Zagar Marija, hči pok. Jamnik Janeza, dol. 355.
Zeleznik Ana, sestra pok. Zeleznik Vida, dol. 200.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.